

[Poznámky k Leibnizovi]

Ladislav Hejdánek

◆ diktát, česky, vznik: 24. 4. 1986

◆ dictate, Czech, origin: 24. 4. 1986

[Poznámky k Leibnizovi]

[strojový, neredigovaný přepis – model Gemini Pro 3 preview]

24. 4. 86, večer, doma. Poznámky k Leibnizovi.

Jak Leibniz chápe pojem nebo vymezuje pojem *substance*, o tom píše v dopise královně Žofii Charlottě Pruské, strana 137 českého výběru překladu.

Uvažuje o tom, že když myslím sám na sebe, tak Já jako předmět je předmětem jiného druhu, který vůbec není zahrnut v předmětech smyslů ani zvlášť, ani obecně. A proto není ani objektem představivosti.

Upozorňuje na to, že kromě smyslového a názorně představitelného – to je na straně nahoře – je tedy také něco čistě *inteligibilního*, co tvoří předmět samotného čistého rozumu. Takového druhu je předmět mého myšlení, myslím-li na sebe sama.

To ještě by nevedlo přesně k tomu, oč nám jde, ale pak píše v dalším odstavci:

Je něco zcela jiného, myslím-li na nějakou barvu, nebo reflektuji-li zároveň tuto myšlenku, právě tak jako je sama barva odlišná od Já, které ji myslí.

Tedy, když myslím něco a reflektuji toto své myšlení, tak vlastně předmětem reflexe není už to, nač myslím původně, ale je to myšlení samo. A toto myšlení samo je podle Leibnize čímsi úzce spjatým s tím, kdo myslí, tedy se mnou.

A teď aplikuje tuhle myšlenku na jiné, to jest nahlížím, že také jiné bytosti mohou mít právo říci já. Anebo že by se to o nich mohlo říci za ně. A na základě tohoto náhledu vyrozumívá, co se označuje obecně jako *substance*. Tedy popravdě řečeno, když mluví Leibniz o *substanci*, má na mysli to, čemu my dnes říkáme *subjekt*.

3. 5. Praha ráno, před odjezdem do Písku.

6. června ráno v Praze. V nemocnici.

V dopise Arnauldovi z června 1686 na jednom místě zdůrazňuje Leibniz nutnost zachovat Bohu svobodu. A zároveň tedy svobodu dává do souvislosti s nahodilostí. Na straně 109 českého výboru je věta: Kdybychom však chtěli bezpodmínečně zavrhnout čisté možnosti, byla by tím zničena nahodilost a svoboda. A aby bylo jasné, o jakou svobodu jde, tak potom tam pokračuje, že kdyby bylo možné pouze to, co Bůh skutečně tvoří, bylo by dílo jeho stvoření nutné a on sám by pak nemohl, kdyby vůbec chtěl něco vytvořit, stvořit nic jiného než právě toto, aniž mu zůstávala svoboda volby. Čili jde o svobodu volby. Zároveň však mluví o dostatečném důvodu. Všechno má svůj dostatečný důvod. To znamená i to, že Bůh volí jednu cestu stvoření a nikoli jinou, má svůj důvod a ten důvod je jaksi dostatečný. Musí být i pro Boha dostatečný. Tedy zdá se, že svoboda volby je dosti iluzorní. Neboť ta svoboda by spočívala jediné ve svobodě volit v rozporu s dostatečným důvodem, to jest volit cestu nezdůvodněnou nebo nedostatečně zdůvodněnou.

Zepsat výpisek ze strany 112. Je-li těleso substancí a ne pouhým jevem, to jest není-li pouze nahodilou jednotou, vzniklou nahromaděním a tak dále, nutně v něm musíme přijmout něco, co se označuje jako substanciální forma.

Dále, výpisek ze strany 113. Příroda se musí vysvětlovat matematickým a mechanickým způsobem za předpokladu, že si zůstáváme vědomi toho, že sami principy nezávisí pouze na matematické

rozprostraněnosti, ale i na některých metafyzických důvodech. To je doklad toho, jak dobře si byl Leibniz vědom toho, co potom všichni zapomněli ve fyzice a v matematice a tak.

V *Monadologii* Leibniz v paragrafu 25 mluví o tom, že příroda dala živočichům určité specifické *percepce* a za tím účelem se jim postarala o to, aby jim poskytla příslušné orgány. Smyslové, rozumí se. Čich, chuť, hmat a podobně.

Tedy existuje jakási paralelita mezi *percepce*mi živých organismů a mezi *percepce*mi uvnitř *monády*. Leibniz o tom mluví tak, že to, co se děje uvnitř *monády*, představuje, *reprezentuje* to, k čemu dochází v orgánech. Rozumí se v těch smyslových orgánech. Tedy *percepce* uvnitř *monády* *reprezentují* *percepce* živých organismů.

Protože však, jak víme už z paragrafu 17, kdybychom si živý organismus představili jako stroj, který by dokázal myslet, vnímat a *percipovat*, a mohli bychom jej zvětšit tak, že bychom do něho vstoupili jako do nějakého mlýna a prohlíželi vnitřek, tak bychom nenašli podle Leibnize žádnou *percepce*, tedy nic, z čeho by bylo možno vysvětlit *percepce*.

Zároveň však říká Leibniz, že nejde-li o pouhý stroj, to jest nahodilou jednotu vzniklou nahromaděním (na straně 112 z dopisu Arnauldovi), tak je nutno přijmout něco, co se označuje jako *substanciální forma* a co jistým způsobem odpovídá duši. Tedy mluví o duši, což jinde vysvětluje – *monády* jsou duše. Tedy tady se ukazuje, že je ještě nějaký rozdíl nebo nějaký přechodný stupeň, přechodná instance mezi organickým tělem, které je strojem, automatem, a jeho *percepce*mi, které se nedají vysvětlit ničím z jeho sestavení. A zase je další rozdíl mezi *percepce*mi, které jsou záležitostmi vnitřního stavu *monády*, to jest té duše. Tedy mezi duší, *monádou*, a mezi tělem, které je tělem této duše, které má ta duše k dispozici, je ještě nějaká rovina, kde se mohou realizovat tělesné *percepce*, smyslové *percepce*. A tahle rovina se zdá alespoň na daném místě nevyjasněna. Leibniz mluví o tom, že tělo, které se skládá z nekonečného počtu *monád*, má také své centrum, kterým je rovněž *monáda*. Jediná *monáda* tvoří centrum složené *substance*, například nějakého živočicha, strana 146 výboru. To znamená, že tato *monáda* představuje určitou funkci nebo plní určitou funkci ne svým vnitřním stavem, ale navenek, jakožto *monáda*. Má určité postavení v těle. Ale i když ne centrální, přece také určité postavení, i když nižší, mají ostatní *monády*. To znamená, že chová-li se tělo jako živé, jako živá *substance*, která projevuje život, tak to znamená, že na tomto projevování života se podílejí nějak navenek, po vnější stránce, i jednotlivé *monády*. To znamená ovšem dále, že kromě toho, že nitro *monády* je zrcadlem vesmíru – živým, vnitřní činností schopným zrcadlem, jak to máme také na straně 146 – tak kromě toho je *monáda* schopná se nějak chovat přiměřeně onomu živému tělu. Neboť v čem spočívá život těla? Nikoliv v té *monádě*, protože ta *monáda* je po vnitřní stránce aktivní jen, pokud jde o její představy, o její *percepce*. Ty sice paralelně odpovídají čemusi, jakémusi dění venku, ale to dění venku samo o sobě, to není jenom stroj. Ten přirozený stroj se liší od lidských strojů právě tím, že je organizovaný. No a teď jde o to, jakým způsobem ty jednotlivé *monády* proměňují své vnější projevy, své chování v souvislosti živého těla. Tohleto nemůže být založeno na vnitřních stavech *monády*, ani té ústřední *monády*. Čili to, že nějaká *monáda* je ústřední, není jenom k poznání z jejího vnitřního stavu, nýbrž to lze poznat také zvenčí. V tom je skryt značný problém. Ta dvojí rovina je zřejmá i z toho, že v paragrafu 25 mluví Leibniz v *Monadologii* – vlastně 26 – mluví o paměti v dvojím smyslu. Začíná tím, že paměť poskytuje duším jakýsi druh následnosti. Duším, to jest vnitřním stavu *monád*. Ale pak jako příklad uvádí živočichy, kteří mají nějakou *percepce* a díky paměti očekávají to, co bylo spojeno s předchozí *percepce*í tohoto druhu a jsou pohněti k podobným počtům, jaké měli dříve. A uvádí psy, kterým když ukážeme hůl, vzpomenou si na bolest, kterou jim způsobila, vyjí a utíkají pryč. Tedy když utíká pes pryč, tak to je jiná rovina, než když centrální *monáda* psa, konkrétního psa, si představuje jak to, že vidí hůl, tak že si vzpomíná na nějakou starou bolest, tak že vyje a tak že utíká pryč. Tyto představy jsou pouze zrcadlem toho, co skutečně ten pes dělá.

Ale že to ten pes dělá, to nemůže být spojeno s pamětí, která je vlastní vnitřnímu vybavení *monády*. To je paměť, která má charakter paměti toho psa jako živého organismu. Tato paměť se musí tedy odlišovat od té paměti uvnitř duší. Tady zřejmě Leibniz obojí zaměňuje.

13. 6., Praha dopoledne 83. Poznámka ke Kantovi, citace podle xeroxové kopie předmluvy k druhému vydání *Kritiky čistého rozumu*.

Podle Kanta nemá logika, na rozdíl od metafyziky, vůbec nic co dělat s předměty, s objekty. Říká to v předmluvě k druhému vydání KRV. *Dafür aber hat auch die Metaphysik das seltene Glück, welches keine andern Vernunftwissenschaft, die es mit Objekten zu tun hat (a v závorce: denn die Logik beschäftigt sich nur mit der Form des Denkens überhaupt) zuteil werden kann a tak dále.*

Tedy v tom se zračí dvojí. Jednak pokus Kantův koncipovat logiku jako vědu, to jest jako rozumovou vědu, *Vernunftwissenschaft*, která se ovšem zabývá pouze formami myšlení. To znamená, že nemá nejmenší zájem o nějaké objekty myšlení.

Ovšem to je neudržitelné, protože logika pracuje s určitými pojmy, které se vztahují nutně ke svým předmětům. Když logika mluví o pojmech, soudech, úsudcích, tak nelze mít za to, že jde jenom o formy myšlení. Protože dokonce i kdyby šlo o formy myšlení, tak tyto formy se stávají předměty myšlení. Jsou to objekty. To je vidět z toho, že třeba logika musí nějakým způsobem vymezit, co to je ona forma konkrétní, třeba pojem nebo soud. Co to je soud.

Tady nejde jenom o nějakou formu soudu, nýbrž o soud sám jako předmět myšlení. Nejde o formu pojmu, nýbrž o pojem sám, co to je pojem, jakou to má funkci. A z tohoto důvodu je zřejmé, že každý pokus učinit z logiky *Vernunftwissenschaft*, učinit z ní vědu, vede zároveň k tomu, že je logika zbavena toho, co ji umožňuje a zakládá, totiž onoho filosofického základu. Stává se vědeckou logikou, z níž je vyloučena logika filosofická. Ale filosofická logika je také logika a je naprosto nezbytná, protože jediná je schopna konstituovat a zdůvodnit ony pojmy, s nimiž ona vědecká logika pracuje.

3. 11. 83 večer.

Ještě jednou: 3. 11. 83 večer na malém...

11. 11. 83, poznámka.

Základní chybou empirické, empiristické tradice je konstrukce hypotetických smyslových vjemů či dojmů, z nichž se potom údajně skládá, syntetizuje, respektive vypracovává nějaký dojem celkový, čili které jsou jakýmsi základními kameny, z nichž se skládá potom poznání. To je zcela chybná věc; základní omyl spočívá v tom, že nic takového jako vjemové atomy neexistuje, že naše dojmy o světě, naše vnímání světa je vždycky celkové, je už syntetizované ve chvíli, kdy si vůbec něco takového uvědomujeme, a to má dva důsledky. Za prvé, že nejsme schopni nikdy kontrolovat přesně, co vlastně vyvolalo naše dojmy. Za druhé, že v té syntetické podobě už vždycky nějak intervenuje náš intelektuální názor, to jest zejména určité intelektuální zkušenosti, ať už naše vlastní, anebo převzaté, naučené. A posléze, že tu vždycky je jakési nebezpečí, že v tom intelektuálním zpracování zůstává leccos z toho smyslového vnímání, z těch dojmů, zůstává jaksi nezpracováno na okraji naší pozornosti, a leckdy to může být něco, co má eminentní důležitost. Navíc protože v okamžiku, kdy se smyslový vjem stává součástí našeho vědomí, tak se dostává zároveň do světla té části vědomí, která funguje jako reflexe, to znamená je podrobováno reflexi. A tato reflexe může být vedena mimo jiné smyslem pro skutečnost anebo nedostatkem smyslu pro skutečnost. Tedy ideální případ je, když v reflexi jsme schopni odhalovat eventuální chyby automatického působení našich intelektuálních složek na interpretaci smyslových vjemů a eventuálně napravovat chyby, ke kterým tam dochází. To je možno dokonce tak dalece napravovat, že se naučíme dokonce lépe intelektuálně zpracovávat ty

smyslové vjemy. Přejde to do naší rutiny, to jest můžeme opravit tu původní tendenci, původní schopnost těch intelektuálních zásahů, bez nichž žádné vnímání není možné. Ale navíc se může tenhleten reflektivní smysl pro skutečnost, založený převážně na zkušenosti, v některých optimálních případech vzácně doplňovat a spojovat, umocňovat se schopností celkových smyslových vjemů už na té první rovině, v té první rovině smyslových dojmů. Takže vyřadíme-li rušivé momenty v té druhé rovině toho intelektuálního intervenování, jsme pak schopni leccos nahlédnout, nazřít, pro co nemáme sice zprvu dost zdůvodnění, ale když si dáme potom tu práci a když provedeme potřebné kontroly, ověřování a tak dále, tak můžeme s tím dost počítat, že se nám ten první dojem potvrdí. Jsou lidé, kteří mají, ať už vrozeně, ať už získaně, větší smysl pro skutečnost, a jsou lidé, kteří mají menší smysl pro skutečnost, až i žádnou. U dětí je smysl pro skutečnost podstatně menší, takže dokonce ten malý smysl dospělých pro skutečnost je jakýmsi *ontogenetickým atavismem*, bychom mohli říci, je jakýmsi zbytkem nedospělosti, dětskosti.

* * *

Jiný hlas: Haló, haló, rádio.

Jiný hlas: Klaním se co nejhlouběji.

Jiný hlas: Štěstí ti dlouhá léta.

Jiný hlas: Taky tak přeju, doufám, že to vlastivě...

Jiný hlas: Kde jsi, člověče? Já jsem tě chtěla líbat, proto volám až tak pozdě. Kde jsi, člověče?

Jiný hlas: No kde jsi... No já jsem se ještě stále nedozvěděl definitivně, já jsem slíbil, že zavolám...

Jiný hlas: No tak to nevadí, že přijdeš, tak já už normálně hned tvrdím, vid'.

Jiný hlas: Jsem říkala jako, že nepřijsi.

Jiný hlas: No, věc je taková, že samozřejmě jsou všichni poněkud vyděšení, a tak se chtějí nějak krýt nebo prostě zařídit to, co mají, a tak podobně. No a tím pádem mě posílají zase po dalších doktorech a tak dále, takže zatím uznaný za schopného nejsem. To se jim zdá příliš bláznivé. No a nicméně jdu teď, jsem objednaný na tu Zelenou lišku, nebo přesně řečeno Zelený pruh, já tomu říkám Zelená liška, poněvadž tam lišky dávají dobrou noc. Tak tam jsem objednaný na pátek k těm nějakým těm hlavním neurologům, poněvadž ten normální odborný neurolog, ten ve Weberce, ten už prostě nestačí. Jiný hlas: A jak to tady vypadá?

No blbě. Já sedět pořád nemůžu a teď dokonce chodím blbě, a to je celý problém. Kdybych... já se nejvíc bojím toho autobusu, proto pořád odkládám tu návštěvu u vás. Já bych tam mohl přijít, ale nevím, jak se tam... a zas když pojedou přes Sokolovskou metrem, tak nevím, jak to za dvě hodiny všechno stihnu, poněvadž mám jenom dvě hodiny vycházky.

Jiný hlas: [Smích]

Už jste mě odečetli a teď najednou znova jste se lekli, že tam přijdu, jo?

Jiný hlas: No my... my ti nadáváme... upravili jsme ti stůl, dali jsme ti tam nějaký japonský *gejši* tady...

Těbůh, ne.

Jiný hlas: No a spoustu krásných věcí...

No jo. Hele, to ještě... já potom stejně, jestli mě uznají, což teda nelze vyloučit, tak já, poněvadž sedět nemůžu, tak já si tam budu muset upravit nějaký lehátko a budu pracovat v leže. To bude zvlášť atraktivní.

Jiný hlas: Dáme ti závěsy lahůdkový, to bude vyhovovat.

No to já nemusím být za závěsem, aby bylo vidět, že pracuju.

Jiný hlas: Musíš opatrně s těma *gejšama*... [Smích] Vlasta se ti chtěla moc omlouvat, protože by to... že ti asi něco říkala třeba nepříjemného...

Co?

Jiný hlas: Že se ti Vlasta nějak omlouvá...

Proč?

Jiný hlas: ...co s tebou mluvila...

A proč? Co mně říkala?

Jiný hlas: Proč? Že to bylo hezký, co ti říkala.

No jistě.

Jiný hlas: To bylo hezký...

Jistě, já ostatní věci neslyším.

Jiný hlas: To je dobře, Láďo.

No jak vám se vede všem?

Jiný hlas: No tak normálně, bavíme se...

No co tobě dělají záda? Ty s tím od té doby nic?

Jiný hlas: Ne, ale teď musím říct, že jsem tam měla zánět vaječníků, ale díky tomu penicilinu musím zaklepat, že ty záda opravdu mi daly pokoj.

Už pokoj? No tak to máš dobrý. Jiný hlas: To bylo tenkrát, jsem se namazala, namazala jsem si, tam byl nějaký zánět.

No a co dělá dítě?

Jiný hlas: Hele, dítěti rostou strašným stylem zuby, takže jsem se přivítala po zubně. Jo, je zdravý teda.

Jak strašným... rostou různými směry, kterými?

Jiný hlas: Jo. Představ si, mý nejstarší teď budou trhat nějaký zuby, protože osmička jí začala růst směrem pod ně.

Hele prima.

Jiný hlas: Takže zdravý dva zuby, nejmíň dva, jí vyrvou, aby mohli vyrvat tu osmičku.

No to je radost, co?

Jiný hlas: To je radost, v sedmadvaceti. Teď strach, nevyrostly ty dva dolní moudrosti.

Člověče, to snad není možný vůbec, co se děje.

Jiný hlas: No fakt, to museli řezat, to museli... To jo, to jde na... vidím, ale já s tím nestraším, ať tam jde.

Ano jo, to holt, to víš, ale radost to žádná není.

Jiný hlas: To ne teda. Ta osmička je tam stejně na houby, vid', a bude...

No jo copak, když je vyrostlá a taková slabá nebo tak, tak to je jednoduchý to vyrvat, ale když to je pod těma zubama...

Jiný hlas: Oni se k tomu nedostanou.

Ne, úděsný.

Jiný hlas: No jo.

To ti to bolí jak čert.

Jiný hlas: No jo, takže zuby jenom a nic jinýho. Malej je v pořádku jinak? Malej, ten loňskej rok marodil jeden den.

No tak vidíš, tak on se...

Jiný hlas: On si vybudoval protilátky proti školce.

Asi jo.

Jiný hlas: Zdravý, pohoda. Peněz málo, práce hodně.

No ještě, tak taky...

Jiný hlas: Hele, Jiroušek říká, řekni Láďovi, že máme auto, máme starou Volvu. A barevnou televizi na mulťák.

No jo. Tak jo, tak už a už ne napůl? Už ji máte celou?

Jiný hlas: Ne. Na mulťák.

Jo takhle.

Jiný hlas: Prosím tě, celou... kdo by nám ji dal.

No ale vždyť jste tenkrát, vždyť to říkala, že jste to měli s někým. Jiný hlas: Ne.

To jsem špatně rozuměl asi, jo? Aha, aha.

Jiný hlas: To ne, takhle. No jsme strašně bohatý.

No jo.

Jiný hlas: Takže takhle. No Láďo, tak já mu chci zavolat, víš, ty máš telefon doma.

No ještě. Hele a co ta vedoucí, ta se mnou vůbec nechce mluvit. To je baba.

Jiný hlas: To fakt je to... Hele, tak se měj, ahoj.

Ahoj, ahoj.

Jiný hlas: Ahoj.

Ahoj, co ty vedoucí? Ty se mnou vůbec nechceš mluvit?

Jiný hlas: Láďo, to není pravda. Já jsem vždycky měla hroznou smůlu, že jsi tady, že tady jsem nebyla, když ty jsi volal. Láďo, já ti přeju všechno nejlepší.

Hele, já ti přeju. Já jsem jenom nejdřív začal takhle a ne proto, abych tě vyprovokoval. Já ti přeju a já už jsem to vzkázal po Vlastě, takže jsem stejně první.

Jiný hlas: To se týká asi padesátička.

Jo. Zase, já jsem chtěl právě vědět, tak tys nějaký čas tam byla a budeš znova zas, jo?

Jiný hlas: No já jsem doma na tom placeným volnu, víš, do sedmi.

Tě péro. A je to hodně velká otrava tam, jo?

Jiný hlas: Ve špitále? No příšerná. Hrozná. Utrácím šílených moc peněz za telefony a nudím se tam.

Tě péro, tě péro.

Jiný hlas: No Láďo, jak je tobě teda, tys to měl celý...

Hele, mně je blbě a takto ti řekne Majka. Prostě je mi blbě, ale nicméně mi vzali důchod.

Jiný hlas: Úplně, jo?

Na návrh doktorky, abych dostal plnej, mně vzali i ten částečný.

Jiný hlas: Ne.

No a samozřejmě teda nejsem vůl, abych byl zticha. Takže teď se uvidí, já jsem hned teda nějaký zprávy o tom dával na dvě ministerstva a městskéj národní výbor, ale odvolat se ještě nemůžu, poněvadž musím počkat, až to dostanu písemně.

Jiný hlas: Jo takhle. To je zlej sen ale.

No ale je to naprosto všechno průhledný, poněvadž totéž se stalo Janě, která měla částečný. A totéž se stalo naší Martině, která má jenom změněnou pracovní schopnost a tu jí chtěli vzít. A jenom protože tam nějaká doktorka nebyla na to předem naškolená, tak říkala: „Vždyť je to blbost, vždyť ona teď...“ a tak dále, a tak to odložili. Samozřejmě na to příští zasedání už tam v té komisi ta doktorka nebude. Takže je to tak průhledný jak nic, ale já nevím, co s tím chtějí uhádat, to je skutečně tak absurdní.

Jiný hlas: Ty speciálně, kdyby sis vymejšlel, kdybys marodil s chřipkou.

No a představ si, že asi tři dni potom, co jsem začal marodit, tak jsem před tu komisi musel jít, to byla běžná kontrola, a oni mi to přiklepli. A od té doby jsem v neschopnosti a oni mi to teď vzali. Rozumíš, no prostě oni si kálej sami na hlavu.

Jiný hlas: Tak jako že je teda šance hledat v tom odvolání nějaká?

No tak šance. To záleží na tom, rozumíš, u nás se neví nikdy. Kdyby to záleželo na věcných argumentech, no tak prostě já jsem vopravdu na ten plnej důchod.

Jiný hlas: No to samozřejmě.

No a samozřejmě ovšem jestliže tohle se mohlo stát na té první úrovni, tak se to může stát na té vyšší úrovni taky, že jo, to prostě...

Jiný hlas: No tak klidně možný, že oni ti sem budou dovážet jenom teda, protože nebudeš moc chodit, ale prostě budeš muset dělat, jo.

No, to já nevím jak. No samozřejmě doktorka, to víš, doktorka se jím nemůže postavit sama. To zas záleží na jinejch, čili to zas ještě lidí, který mě neznaj, tak zas rozhodnou, jestli se to dá nebo nedá a tak dál. Přitom všechny vyšetření lékařský jsou toho typu, vždyť jsem byl v té nemocnici a tak, a oni to vůbec nevzali v úvahu. Tak já nevím, co teď, půjdu znova do špitálu nebo... mně to není jasný. Ale je to každopádně strašná legrace.

Jiný hlas: A nebude to třeba, že ve výsledku, když ti bude úplně dobře a budeš teda v pohodě zdravej, tak ti to nebude vadit, že jo?

Ale no bodejť, já bych byl rád. Vždyť já, člověče, já vůbec nevylezu skoro z domu, já akorát chodím k doktorům a to jsem vždycky zničenej na dva dni.

Jiný hlas: A máš jít zítra do práce?

No jistě. Oni tam vysloveně, ta komise tam napsala poznámku na to, že teda nejenom že nedostanu ten důchod, ale že mám bejt uznanej za schopnýho. No páč se to všem zdá jako naprostý bláznovství, no tak teď půjdu zase na nový vyšetření. Hele, to oni rozhodli a neměli žádněj, rozumíš, oni mě nevyšetřovali, oni mě nepřezkoumávali. To byla čistě úřední záležitost, oni to věděli předem.

Jiný hlas: No to je strašný.

No, darmo mluvit. Heleď se, tak já tě tím moc otravuju a vlastně jsme začali... Jak ty tam hodláš, jak tam asi dlouho budeš?

Jiný hlas: Já tam budu tak do tří, do čtyř.

Jo tak krátce. Já myslel, že to bude nějaký na dlouho.

Jiný hlas: Nene, jenom tohle.

Jo to stačí.

Jiný hlas: Já bych byla hrozně ráda, kdybys přišel, ale ne teda ve stresu.

No já vím, no tak...

Jiný hlas: Kdyby ti bylo špatně, jo. Aby ses tam neštvál.

Já jsem se chystal mockrát už, že aspoň zajdu. Jenomže já furt, to jsem právě teď říkal Majce, já furt nevím, jak bych to přežil, ten autobus, páč se to moc hází. A kdybych jel tramvají a metrem, tak to je zas dlouho a já nevím, jestli to za dvě hodiny stačím. Víš, kolem, přes Sokolovskou a tam potom tramvají. Takže to bych tam akorát tak přišel a hned zas bych musel odejít. Takže to je taková na draka věc. Jinak bych vás moc rád viděl.

Jiný hlas: Tak mi tam nekaž můj průměr, hele.

Ale jo.

Jiný hlas: Aspoň potom na té zahradě.

Ano, bodejť, no to je nějaký oživení aspoň.

Jiný hlas: Tak mi takhle všechny teda pozdravuj, co děti dělaj...

Ale darmo mluvit, darmo mluvit. Já jsem to říkal teď Majce taky. Jedný dceři, která měla ten částečný důchod, ho vzali taky. To je všechno najednou, víš. V jednom... Taky ještě zatím to nedostala písemně, čili musíme čekat na to odvolání a tak. No a ta třetí, ta důchod žádná, ta nežádala, poněvadž vlastně nic pořádně nevydělávala, čili by jí ho vypočítali strašně malej, takže o to ani nežádala, ale má změněnou pracovní schopnost. No a tu jí chtěli vzít taky. Jenomže to nějak odložili, tak ještě bude muset jít na něco a prostě rozhodnout se potom.

Jiný hlas: No to je, říkám, to je zlej sen.

No to je královina. Heleď se, Květuško, já tě tam zdržuju, já mám dvě prosby. Kdybys poreferovala Rejchrtovi o tom. Já se tam nějak nikdy nemůžu dovolat a taky myslím, že má toho spoustu toho volání, takže by mu to třeba... Tak prostě příležitostně, až to bude, jak to vypadá. Já zas jak budu něco dalšího vědět, tak taky zavolám. A za druhý mám prosbu, jestli bys... ovšem já teď nevím, kdy tam přijdu, tak jenom kdybys měla jít do toho špitálu, tak kdybys třeba Vlastě nebo Majce tam, jestli můžeš vrátit ty knížky dvě. Totiž někdo to teď ode mě chce a já jsem mu to chtěl půjčit, no a poněvadž tam nejdu, tak teď vidím... Ono sice na čtrnáct dní se nic neděje, ale kdybys náhodou tam skejsla třeba dýl nebo něco takovýho, tak aby o tom věděli.

Jiný hlas: Já jsem si tady, když jsem byla v tom září vlastně, tak jsem si to taky myslela.

A bylas tam dýl, vid'? Já jsem to zjistil.

Jiný hlas: No, ale že určitě tak já bych je tady nechala kdyžtak u Vlasty.

Třeba u Vlasty, no.

Jiný hlas: Oni se dokonce jako po mně i sháněli tady, u pana Rejchrtů. Párkrát.

Jo? Já jsem se dověděl, že mě sháněli z Dunaje.

Jiný hlas: Fakt?

Že tam chtěli znova, abych šel topit. Ale to jsem byl zrovna nějak ve špitálu nebo něco takovýho, tak...

Jiný hlas: Tak to vůbec nevím.

Tam nějak neměli topiče a vzpomněli si teda na mě.